

Дисциплінарне провадження стосовно адвоката здійснюється кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури за адресою робочого місця адвоката, зазначеною в Єдиному реєстрі адвокатів України.

За Законом «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», у межах своєї компетенції місцеві органи державного управління мають сприяти адвокатам та адвокатським об'єднанням у вирішенні соціальних питань. Сприяти адвокатам у їх професійній діяльності покликані й адвокатські громадські організації-спілки та асоціації.

Що стосується українських адвокатів, то адвокати старої формації, (тобто ті, які вийшли з колишнього Радянського Союзу), мають безпосереднє відношення до старої формації адвокатів, що є вихідцями із правоохоронних органів, а зараз є адвокатами. На сьогодні вони часто співпрацюють з правоохоронними органами в плані отримання певних відомостей, а також надання останнім своєї інформації про скоєний злочин, тим самим порушуючи адвокатську етику за що повинна наступати дисциплінарна відповідальність. Але в даний час це трапляється дуже рідко, що свідчить про високий рівень корупції в адвокатурі та правоохоронних органах.

На мою думку, молодь (майбутні адвокати) змінять цю тенденцію на краще і українські адвокати в майбутньому будуть справедливими, безпринципними і матимуть європейський рівень захисту громадян.

Бурчак А.О.

*студентка 2-го курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»*

МОРАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ АДВОКАТА

Професійна мораль складається насамперед у таких видах діяльності, об'єктом яких є людина. Безумовно, у юриста при роботі з людьми виникають неповторні ситуації, труднощі, протиріччя, які необхідно своєчасно вирішувати і подолати в ході самої діяльності. Якісна своєрідність характеру відносин між людьми у кожній професії передбачає відповідність діяльності певним соціальним нормам і стандартам, морально-етичним вимогам. Тому професійна мораль, з одного боку, є складовою частиною загальної моралі, а з іншого – має якісну специфіку. Взаємозв'язок між ними виражається в діалектиці загального і особливого.

Професійна мораль юриста виступає як особлива по відношенню до загального – загальнолюдської моралі. Загальні принципи і норми моралі, висловлюючи закономірні й стійкі зв'язки особистості і суспільства, проявляються через професійну специфічну мораль, зазнаючи при цьому певні зміни відповідно до особливостей даної діяльності. Разом з тим норми загальнолюдської моралі не вичерпують всього змісту професійної моралі, бо всяке загальне лише приблизно охоплює окремі предмети. Професійна мораль включає в свій зміст поряд із загальним і специфічне – ті моральні додаткові вимоги, які пред'являються до людей сааме даної професії (Білоус К. Сутність адвокатської етики як необхідної умови здійснення адвокатом своєї діяльності // Юридичний журнал. — 2010. — № 7).

Кожен день адвокат стикається зі складними моральними проблемами, для вирішення яких йому доводиться вибудовувати свою поведінку, дотримуючись вимог законодавства та професійної етики. Правові норми не встановлюють для адвокатів конкретних правил поведінки. Більш детальний опис належної поведінки адвоката міститься в різних кодексах, деклараціях, інших документах, прийнятих на міжнародному рівні, а також у виступах і публікаціях відомих експертів. На основі цього виникають різноманітні проблеми.

Одна з таких проблем стосується ступеня врахування інтересів клієнтів адвоката. Основне призначення професії адвоката - надання юридичної допомоги тим, кому вона потрібна - громадянам, організаціям, органам державної влади, громадським структурам. Адвокат повинен надавати допомогу, керуючись інтересами клієнта. Однак клієнти, які оплачують роботу адвоката, можуть зажадати від нього неетичних дій, наприклад передати від свого імені судді хабара або викликати для допиту в суді лжесвідка. Дані дії є не тільки неетичними - вони незаконні, і тому адвокат повинен відмовити клієнту, засновуючи свою відмову на вимогах закону.

В іншому випадку клієнт може зажадати від адвоката, щоб той принизив в суді відповідача або його захисника. Закон прямо не забороняє подібні дії, тому адвокат, відмовляючи клієнту у виконанні його вимоги, повинен спиратися на принципи професійної етики: принцип поваги до колег, принцип поваги до суду і принцип гуманності та поваги до людської особистості.

Інша моральна проблема виникає, коли клієнт бреше адвокату, з яких-небудь причин приховує від нього факти і інформацію. Адвокату в даному випадку рекомендується, використовуючи спеціальні прийоми спілкування, отримати у клієнта потрібну інформацію або, якщо це не вдається, відкрито висловити йому свою недовіру і пояснити, до яких негативних наслідків може призвести навмисне введення юриста в оману.

Існує така проблема як проблема збереження адвокатами своєї незалежності та об'єктивності. Адвокати нерідко ототожнюються громадською думкою і владою з клієнтом і його справою. У тому випадку, якщо клієнт і його справа непопулярні і викликають агресію, то робота адвоката може стати для нього, його родини і його помічників небезпечною: перенесення негативних характеристик з клієнта і його справи на адвоката може призвести до кримінальної, цивільної, адміністративної або моральної санкцій по відношенню до нього. Можливі також прямі погрози застосування сили до адвоката через те, що останній давав поради, захищав або представляв інтереси даного клієнта. На адвоката іноді чиниться тиск з боку влади і громадськості, особливо якщо він захищає інтереси осіб, позбавлених волі. Не випадково в Законі про адвокатську діяльність говориться, що адвокат і його сім'я перебувають під захистом держави, а в етичних принципах міститься вимога діяти «вільно, чесно і безстрашно».

У адвоката, як і будь-якого іншого людини, можуть бути свої особисті інтереси. Норми професійної етики вимагають від адвоката, щоб він, захищаючи клієнта, не піддавався впливу власних інтересів і бажань.

У Кодексі Ради колегій адвокатів і юридичних товариств Європейського співтовариства, зокрема, йдеться про те, що багато обов'язків, покладених на адвоката, вимагають, щоб він був абсолютно незалежний, вільний від будь-якого іншого впливу, особливо впливу, яке може бути наслідком його особистих інтересів або зовнішнього тиску. Він повинен намагатися уникати будь-якої загрози своїй незалежності і уважно стежити за тим, щоб не поступатися своїми професійними принципами (стандартами) на угоду клієнту, суду або третім особам.

Незалежність необхідна адвокату для того, щоб підтримувати довіру до правосуддя та гарантувати клієнтові, що його захищають об'єктивно. Він повинен бути незалежний фізично, духовно, матеріально (мати досить коштів для існування), інтелектуально, морально.

Ще одна моральна проблема пов'язана з протиріччями різних мотивів поведінки адвокатів. Щоб уникнути цих протиріч або згладити їх, адвокат повинен: ставити інтереси своїх клієнтів вище власних; підтримувати повагу до правової держави, поважати суд; підтримувати розумні стандарти свого життєвого рівня.

Щоб уникнути конфлікту інтересів, адвокат не повинен приймати доручення і консультувати клієнта, якщо інтереси клієнта суперечать інтересам іншого клієнта, з яким адвокат зв'язаний угодою про надання правової допомоги.

Конфлікт інтересів часто буває неявним, тому адвокат повинен розпізнати його і вирішити, чи приймає він доручення даної особи чи ні.

Адвокат повідомляє клієнту про наявність конфлікту, пояснює, в чому він полягає, але остаточне рішення приймає сам клієнт. І якщо клієнт все ж захоче, щоб справу вів даний адвокат, то тепер уже сам адвокат повинен вирішити, чи зможе він зберегти неупередженість, об'єктивність.

Принцип конфіденційності (дотримання адвокатської таємниці) вимагає збереження адвокатом в таємниці інформації про клієнта, про його особистих і ділових якостях, способі життя, комерційної діяльності, партнерах по бізнесу. Без цього неможливі довірчі відносини між ним і клієнтом і тому неможливе надання клієнту ефективної допомоги. Принцип дотримання адвокатської таємниці, так само як і принцип незалежності, є одночасно і етичним, і юридичним, і від його дотримання залежить саме існування професії адвоката.

Адвокат повинен тримати в таємниці навіть сам факт звернення до нього тієї чи іншої особи і зберігати конфіденційність по відношенню до будь-якого клієнта і незалежно від того, що інші особи можуть володіти аналогічною інформацією. Всі правила конфіденційності поширюються на помічників адвоката і технічний персонал юридичної фірми, консультації, адвокатського бюро адвокат зобов'язаний вимагати від них дотримання адвокатської таємниці (Гусарєв С. Юридична деонтологія: Основи юридичної діяльності: Навчальний посібник/ Станіслав Гусарєв, Олександр Тихомиров, - 2-ге вид., перероблене. - К.: Знання, 2006. - 487 с.).

Надзвичайна важливість функціонального навантаження адвокатури вимагає від адвокатів слідування високим етичним стандартам поведінки; водночас специфіка обов'язків, що лежать на адвокатурі, обумовлюють необхідність збалансування служіння адвоката інтересам окремого клієнта з інтересами суспільства в цілому.

Тому необхідно встановлювати правила професійної адвокатської етики, які мають стати путівником адвоката в обранні належних варіантів професійної поведінки. Вироблення адвокатурою і дотримання адвокатами особливих етичних вимог і правил - необхідна передумова повноцінного функціонування адвокатури, виконання нею її важливої соціальної ролі в демократичному суспільстві.

Веретюк Е.Е.

студент 2-го курсу факультета адвокатури

Національного університету «Одеська юридична академія»

ЭТИКА АДВОКАТА КАК ОСНОВА ЕГО ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ И ЕЁ ПРОБЛЕМЫ

Профессиональная мораль выполняет важные задачи социального управления, обеспечивая реализацию требований общих нравственных принципов в условиях профессиональной деятельности, помогает специалисту верно выбирать правила поведения в различных ситуациях своей трудовой деятельности. (Мюллера Р. Независимость - основной принцип юридической этики // Адвокат. - 1996. - № 11.)

В практике встречается много случаев, когда моральные принципы адвокатов уходят на второй план, уступая место выгоде и собственным интересам. В стране неоднократно были случаи разглашения адвокатами конфиденциальной информации, непрофессионального выполнения своих обязанностей, злоупотреблений и даже шантажа адвокатскими запросами, однако реальную ответственность никто не нес. Единственным действенным способом наказания адвоката является приостановление действия его свидетельства либо лишение права на адвокатскую деятельность. Но недобросовестного адвоката не запугать этим, он так же продолжит работать представителем не потеряв профессию. (Лавринович М. Про проблемы адвокатской этики в Украине [Электронный ребус]. - 24.10.11 - <http://lp.ua/uk/media/publications/article/3-publications/557-publication-253> - статья в интернете.)

Главной социальной функцией профессиональной морали, в том числе и юридической, вместе с содействием надлежащему выполнению про профессиональной задач, исключения или преодоления профессиональных ошибок, других вредных последствий профессиональной деформации. Она также является важным инструментом выработки профессиональных качеств работника, его профессионального совершенствования.

Важной проблемой сегодня является кодификация моральных ценностей нормативной профессиональной этики.

В течение многих лет вопрос профессиональной этики юристов обсуждались в рамках судебной этики как один из видов профессиональной этики.

В конце 80-х начале 90-х годов XX века термин «судебная этика» постепенно заменяется более общим - «юридическая этика», «профессиональная этика юриста». При этом доказывается, что профессиональная этика юристов представляет собой, с одной стороны, степень реализации инновационных возможностей и потенциала юристов в профессиональной деятельности, а с другой - является сочетанием определенных морально допустимых стандартов поведения членов отдельной профессиональной группы юристов.

Юридическая этика - это учение о моральных основах юридической деятельности,